Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central (judecător Jamba Olga)
Dosarul nr.2ai-52/25 (nr. 2-25030264-03-2ai-25072025)

**CURTEA DE APEL NORD**
**Colegiul Civil și de contencios administrativ**

**D E C I Z I E**

19 noiembrie 2025 mun. Bălţi

Colegiul Civil şi de contencios administrativ
Instanţa compusă din:
Preşedintele completului Stanislav Grosu
Judecătorii: Mariana Sajin și Alina Țihonschi

examinând în procedură scrisă, apelul declarat de lichidatorul S.R.L. ”Expolider” (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul central din 13 mai 2025, emisă la cererea înaintată de lichidatorul S.R.L. ”Expolider” (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu în contradictoriu cu Morari Cristin privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere S.R.L.”Expolider”,

**C O N S T A T Ă:**

**Pretențiile reclamantului:**

La 07 martie 2025, în cadrul Judecătoriei Soroca, sediul central a parvenit cererea înaintată de lichidatorul SRL ”Expolider” (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu privind tragerea la răspundere subsidiară al membrilor organului de conducere SRL ”Expolider”, în persoana cet. Morari Cristin.

În argumentarea acțiunii a menționat că, prin Hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central din 18 noiembrie 2021 s-a constatat insolvabilitatea debitorului SRL ”Expolider”, s-a admis cererea introductivă depusă de avocatul Buciuceanu Sergiu, în interesele SRL ”Vadalex-Agro”, precum şi cererea de alăturare înaintată de Biroul Vamal Nord privind intentarea procedurii de insolvabilitate faţă de SRL ”Expolider”, s-a intentat procedura simplificată a falimentului cu dizolvarea debitorului SRL ”Expolider”, c/f *****, sediul *****, s-a desemnat în funcţia de

lichidator al debitorului administratorul autorizat Cuculescu Corneliu, titular al autorizaţiei nr. 27 din 12 ianuarie 2015.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul central din 02 mai 2023 instanţa a dispus desemnarea în calitate de reprezentant al debitorului SRL ”Expolider” în proces de insolvabilitate, c/f *****, sediul *****, cet. Morari Cristin.

Reține faptul că, urmare a ședințelor de validare a creanțelor creditorilor, mărimea creanţelor validate constituie suma de 3 911 731,53 lei, iar debitorul SRL ”Expolider” nu dispune de bunuri sau mijloace financiare pentru a acoperi creanţele validate precum şi cheltuielile procesului de insolvabilitate.

Menționează că, potrivit răspunsului oferit de Agenția Servicii Publice/ Departamentul înregistrare şi licențiere a unităților de drept, în calitate de fondatori şi administrator este Morari Cristin.

Mai reține că, analizând starea de fapt la momentul de faţă cât şi normele juridice menţionate, starea de insolvabilitate a SRL ”Expolider” se datorează anume comportamentului şi gestionării defectuoase din partea lui Morari Cristin, care a încălcat obligaţia legală de a gestiona societatea astfel încât scopurile, pentru care aceasta a fost constituită, să fie realizate cât mai eficient, nu a ținut contabilitatea în modul prevăzut de lege, nu a dat dovadă de diligență şi loialitate şi cel mai important la survenirea indiciilor de insolvabilitate nu a depus cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate.

Invocă faptul că, la data de 19 iunie 2017 Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a emis titlul executoriu pe dosarul 2-2205/17, potrivit căruia s-a încasat de la SRL ”Fegare” în beneficiul SRL ”Vadalex-Agro” suma de 4 837 643,55 lei. La 27 iulie 2018 şi respectiv 13 august 2018 între SRL ”Vadalex-Agro”, SRL ”Fegare”, SRL ”Expolider” au fost încheiate contractele de cesiune nr. 27-07-18PD/050 şi 13-08-18PD/50 prin care SRL ”Expolider” preia datoria de la SRL ”Fegare” şi achită în folosul SRL ”Vadalex-Agro” suma de 200 000,00 lei şi respectiv 100 000,00 lei. Astfel, notează că, potrivit pct.2.2, din momentul semnării prezentului contract SRL ”Expolider” se achită cu noul creditor SRL ”Vadalex-Agro” până la data de 30 octombrie 2018. Confirmarea neexecutării obligaţiilor de către SRL ”Expolider” reiese şi din actul decontărilor reciproce întocmit între SRL ”Vadalex-Agro” şi SRL ”Expolider” la data de 29 iulie 2021, conform căruia datoria SRL ”Expolider” către SRL ”Vadalex-Agro” constituie 225 000,00 lei.

Opinează faptul că, prin acţiunile sale ilegale, pârâtul încalcă normele de drept ce reglementează executarea obligaţiilor de către participanţii la circuitul civil, stipulate în art. 858 CC. Astfel, conform punctului 2.3. al contractelor menționate anterior, reținerea termenilor de plată în conformitate cu pct. 2.2. a

prezentului contract atrage după sine calculul penalității în mărime de 0,7% pentru fiecare zi de întârziere. Penalitatea a fost calculată din data scadentă şi anume din 31 octombrie 2018 până la data de 29 iulie 2021 şi aceasta constituie - 1 753 325,00 lei.

Consideră că, organele de conducere a SRL ”Expolider” nu puteau să nu cunoască faptul că în caz de neachitare a impozitelor, întreprinderea este prezumată a fi în insolvabilitate, situaţie reglementată şi la art. 72 alin. (7) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135/2007.

Menționează că, inacțiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilităţii (nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14), spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 din Legea insolvabilității, are specificul său şi anume: inacțiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariția stării de insolvabilitate, or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul întreprinderii să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligațiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3) art.14 din Legea insolvabilității, neavând relevanță suma creanțelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, reține că pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, lichidatorul a identificat termenul limită de depunere a cererii introductive şi anume data indicată anterior, precum şi obligațiile, apărute după expirarea acestui termen. La caz, lichidatorul a invocat prevederile acestui articol şi a concretizat aceste date, care însă sunt de o importanță majoră în vederea stabilirii premiselor de atragere la răspundere subsidiară în temeiul art. 248 lit. h) din Legea insolvabilității.

Subliniază administratorul autorizat că, a prezentat suficiente probe care dovedesc culpa intimaților şi anume: existenta stării de insolvabilitate; lipsa masei debitoare; lipsa documentelor activității economice şi documentelor de evidență contabilă.

Precizează că, sarcina probei de a dovedi contrariul o are partea adversă, care n-a combătut cu nici o probă concludentă, pertinentă şi utilă lipsa stării de insolvabilitate a debitorului, n-a probat ce acțiuni a întreprins pentru depășirea stării de insolvabilitate, care au fost motivele de nedepunere a cererii introductive şi de ce n-a prezentat nici până la moment documentele activității economice şi documentele de evidență contabilă ale debitorului. La examinarea cererii privind atragerea la răspunderea subsidiară a debitorului, trebuie să se ţină cont şi de comportamentul pârâților, care prin prisma Legii insolvabilității au o serie de obligații, de la care s-au eschivat total.

Menționează că, pentru a stabili vina şi atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere şi/sau de supraveghere a debitorului urmează să fie întrunite anumite condiţii şi anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție. Iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care şi-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului. Răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente şi concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre faptă şi urmările provocate.

Prin urmare, opinează că sunt întrunite cumulativ toate condițiile tragerii la răspundere subsidiară, întrucât pârâtul a comis fapte ilicite dintre cele enumerate de lege şi anume: nedepunerea cererii introductive şi dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, există prejudiciu; creanțele neacoperite de masa debitoare, există legătura de cauzalitate între faptele ilicite şi prejudiciu - elucidate mai sus, pârâtul fiind culpabil de ajungerea întreprinderii SRL ”Expolider” în stare de insolvabilitate.

În contextul celor expuse, în temeiul prevederilor art. 10 alin. (l), art. 14 alin. (2), art. 27 alin. (3) și (4), art. 66, 70, 247, 248 alin. (1) și (4) al Legii insolvabilității şi art. 166-167 al CPC, solicită instanței de insolvabilitate admiterea prezentei cereri și atragerea la răspundere subsidiară a lui Morari Cristin cu dispunerea încasării a sumei de 3 911 731,53 lei.

**Poziția primei instanțe:**

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central din 13 mai 2025 s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea înaintată de lichidatorul S.R.L. ”Expolider” (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu în contradictoriu cu Morari Cristin privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere S.R.L. ”Expolider”.

**Solicitarea apelantului:**

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 15 mai 2025, lichidatorul S.R.L. ”Expolider” (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central din 13 mai 2025, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii

cu emiterea unei noi decizii privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere S.R.L.”Expolider”.

**Argumentele părților:**

În motivarea apelului, apelantul lichidatorul S.R.L. ”Expolider” (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu a indicat că, starea de insolvabilitate a SRL „Expolider” se datorează anume comportamentului și gestionării defectuoase din partea lui Morari Cristin, care a încălcat obligația legală de a gestiona societatea astfel încât scopurile, pentru care aceasta a fost constituită, să fie realizate cât mai eficient, nu a ținut contabilitatea în modul prevăzut de lege, nu au dat dovadă de diligență și loialitate și cel mai important la survenirea indiciilor de insolvabilitate nu au depus cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate.

Mai reține că, la 19 iunie 2017 Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a emis Titlul Executoriu pe dosarul 2-2205/17 potrivit căruia s-a încasat de la SRL ”Fegare” în beneficiul SRL ”Vadalex-Agro” suma de 4 837 643,55 lei. La data de 27 iulie 2018 și respectiv 13 august 2018 între SRL ”Vadalex-Agro”, SRL ”Fegare”, SRL ”Expolider” au fost încheiate Contractele de cesiune nr. 27-07-18PD/050 și 13-08-18PD/50 prin care SRL ”Expolider” preia datoria de la SRL ”Fegare” și achită în folosul SRL ”Vadalex-Agro” suma de 200 000,00 lei și respectiv 100 000,00 lei.

Face referire la prevederile art. 823 alin.1) Cod Civil, o creanţă transmisibilă şi sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terţ (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanţă. Potrivit pct.2.2. al Contractelor sus menționate” din momentul semnării prezentului Contract SRL ”Expolider” se achită cu noul creditor SRL ”Vadalex-Agro” până la data de 30 octombrie 2018. Confirmarea neexecutării obligațiilor de către SRL ”Expolider” reiese și din actul decontărilor reciproce întocmit între „Vadalex-Agro” S.R.L. și „Expolider” S.R.L. la 29.07.2021, conform căruia datoria „Expolider” S.R.L. către „Vadalex-Agro” S.R.L. constituie 225 000,00 lei.

Menționează că, prin acţiunile sale ilegale, pârâtul încalcă normele de drept ce reglementează executarea obligaţiilor de către participanţii la circuitul civil, stipulate în art. 858 Cod Civil, care reiterează că, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credinţă, la locul şi în momentul stabilit”, or efectul general al oricărei obligaţii este de a da creditorului dreptul de a obţine de la debitor îndeplinirea exactă a prestaţiei la care s-a obligat. Astfel conform punctului 2.3. al contractelor menționate anterior: „reținerea termenilor de plată în

conformitate cu pct.2.2. a prezentului Contract atrage după sine calculul penalității în mărime de 0,7% pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, penalitatea a fost calculată din data scadentă și anume din 31 octombrie 2018 până la data de 29.07.2021 și aceasta constituie - 1 753 325,00 lei.

Consideră că, organele de conducere a „Expolider" S.R.L. nu puteau să nu cunoască faptul că în caz de neachitare a impozitelor, întreprinderea este prezumată a fi în insolvabilitate, situație reglementată și la art.72 alin.7) al Legii privind societăţile cu răspundere limitată, nr. 135 din 14.06.2007.

Susține apelantul că, a prezentat suficiente probe care dovedesc culpa intimaților şi anume: existenţa stării de insolvabilitate; lipsa masei debitoare; lipsa documentelor activităţii economice şi documentelor de evidenţă contabilă.

Precizează că, sarcina probei de a dovedi contrariul o are partea adversă, care n-a combătut cu nici o probă concludentă, pertinentă si utilă lipsa stării de insolvabilitate a debitorului, n-a probat ce acţiuni a întreprins pentru depăşirea stării de insolvabilitate, care au fost motivele de nedepunere a cererii întroductive şi de ce n-a prezentat nici până la moment documentele activităţii economice şi documentele de evidenţă contabilă ale debitorului.

Specifică că, la examinarea cererii privind atragerea la răspunderea subsidiară a debitorului, trebuia să se ţină cont şi de comportamentul pârâților, care prin prisma Legii insolvabilităţii au o serie de obligaţii, de la care s-au eschivat total.

Menționează că, pentru a stabili vina și atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului urmează să fie întrunite anumite condiții și anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapt ilicit și prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție. Iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul sau au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Apelantul consideră că, sunt întrunite cumulativ toate condiţiile tragerii la răspundere subsidiară, întrucât pârâții au comis fapte ilicite dintre cele enumerate de lege şi anume: nedepunerea cererii introductive şi dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, există prejudiciu - creanţele neacoperite de masa debitoare, există legătura de cauzalitate între faptele ilicite şi prejudiciu - elucidate mai sus, pârâți fiind culpabile de ajungerea întreprinderii „Expolider" S.R.L. în stare de insolvabilitate.

Lichidatorul S.R.L."Expolider" (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu solicită admiterea cererii de apel, casarea integrală a

hotărârii cu emiterea unei noi decizii privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere S.R.L.”Expolider”.

**Aprecierea instanţei de apel:**

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererile de apel şi a materialelor din dosar, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră apelul ca fiind neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menținerea fără modificări a hotărârii primei instanțe din motivele ce succed.

Conform art.1 alin.(4) din Legea insolvabilității, *procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.*

Iar, potrivit prevederilor art.8 alin.(1) din Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2012, *hotărârile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanței de insolvabilitate.*

Colegiul civil reţine că, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 13.05.2025, iar apelul a fost declarat la 15.05.2025, ceea ce confirmă respectarea termenului de contestare a hotărârii.

Potrivit art.8 alin.(6) din Legea insolvabilității, *cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege*

Conform art. 385 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.*

Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.*

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel*.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul civil reiterează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare.

În conformitate cu dispozițiile art. 247 alin.(1) din Legea insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, *în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratori societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (consiliului), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii.*

Potrivit art.248 alin.(1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, prevede că, *la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi*

*din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate;* ***e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;*** *g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;* ***h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14; i) comiterea cu intenție a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.***

Din prevederile art. 1998 alin. (1) Cod Civil rezultă că, *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.*

Astfel, pentru angajarea răspunderii civile delictuale se cer a fi întrunite cumulativ următoarele condiții, și anume: a) existența unui prejudiciu; b) existența unei fapte ilicite; c) existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu; d) existența vinovăției celui ce a cauzat prejudiciul.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil reține că, potrivit art. 15 alin.(1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 statuează că, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sânt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Astfel, legiuitorul a inclus în categoria „membrilor organelor de conducere” ale debitorului insolvabil persoane cu răspundere patrimonială diferită și cu capacitate diferită de a influența activitatea insolvabilului.

Răspunderea juridică civilă a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil reglementată de art. 247, 248 din Legea insolvabilității, are o natură delictuală, antrenându-se pentru faptele expres prevăzute de lege (art. 248, alin. (1), lit. a)- i) coroborat cu art. 27, alin. (4) din Legea insolvabilității) și își are fundamentul juridic în prevederile art.184 alin. (2) Cod civil din care rezultă că membrul persoanei juridice nu răspunde pentru obligaţiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligaţiile membrului, cu excepţiile stabilite de lege sau de actul de constituire. Prin urmare, în Legea insolvabilității se reglementează excepțiile de la regula de drept comun conform căreia membrul persoanei juridice nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice.

Angajarea răspunderii civile delictuale, în general, presupune întrunirea anumitor condiții generale menționate mai sus (prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția).

Aceste condiții generale trebuie să fie prezente și în cazul angajării răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil.

Totodată, pe lângă aceste condiții generale ale răspunderii civile și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar să fie îndeplinite și anumite condiții speciale, prevăzute de art. 248, alin. (1) din Legea insolvabilității.

Din prevederile art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității rezultă: *dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariţia stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni: e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14; i) comiterea altor acţiuni care au adus daune proprietăţii debitorului.*

Astfel, existența a cel puțin uneia dintre aceste condiții speciale, menționate la art. 248 alin. (1) lit. a)-i) din Legea insolvabilității alături de condițiile generale ale răspunderii civile menționate mai sus, generează un raport juridic civil de natură delictuală, care se caracterizează sub aspectul conținutului său, în dreptul administratorului insolvabilității/lichidatorului de a pretinde de la membrii organelor de conducere a debitorului insolvabil precum și de la orice altă persoană să suporte o parte din datoriile debitorului insolvabil, dacă aceștia au cauzat insolvabilitatea debitorului prin una dintre acțiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. a)-i) din Legea insolvabilității.

Pe lângă aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării

procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Aceasta, însă, este regula generală, de la care se admit excepții, legiuitorul menționând în textul art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității cu referire la subiecții de drept pasibili să fie atrași la răspundere subsidiară sintagma „precum și de orice altă persoană", condiția de bază fiind ca între acțiunile ilicite imputabile membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil sau oricărei alte persoane și cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului să existe o legătură cauzală directă.

Astfel, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

Prin urmare, Colegiul Civil conchide, că prima instanță corect a constatat că reclamantul nu a prezentat probe pertinente și concludente care să dovedească faptul că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii sau prin dispariția documentelor contabile, or, prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, de constituire, or dispunerea continuării unei activități a debitorului care ar duce în mod vădit la incapacitatea de plată, nedepunerea unei cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14 și comiterea cu intenție altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

Deci, reieșind din normele sus-menționate, instanța just a reținut că atragerea la răspundere subsidiară, în baza pretinsei ținere a unei contabilități fictive sau contrar legii, precum și contribuirea al dispariției documentelor contabile se înțelege săvârșirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilității, însă în acest sens lichidatorul SRL "Expolider" (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu nu a probat și nici nu a descris prin prisma acțiunilor lui Morari Cristin.

La fel, nu a prezentat careva acte constatatoare că într-adevăr, administratorul statutar a admis ținerea evidenței contabile fictive or, că a contribuit la dispariția evidenței contabile. Or, să dovedească faptul că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii sau prin dispariția documentelor contabile.

În continuare, Colegiul va reține întemeiată concluzia primei instanțe referitor că la continuarea activității debitorului în condiții ce ar fi condus în mod vădit la incapacitatea de plată, că simpla invocare a acestui fapt în cerere nu este suficientă în lipsa individualizării unor acțiuni concrete, determinate și intenționate ale factorilor de decizie ai întreprinderii, apte să demonstreze orientarea deliberată a activității către starea de insolvabilitate. Or, din materialele dosarului nu rezultă care anume conduite culpabile ar fi fost întreprinse în mod conștient și sistematic în acest scop de către pârât.

Așadar, la acest aspect Colegiul apreciază justă concluzia instanței prin care a apreciat cristic susținerile reclamantului privind caracterul pretins vicios al contractului de cesiune a creanțelor încheiat pentru garantarea executării obligațiilor față de SRL „Vadalex-Agro” ca fiind declarative, deoarece nu sunt susținute de probe concludente. Dimpotrivă, din circumstanțele cauzei reiese că, ulterior încheierii contractului respectiv, debitorul și-a continuat activitatea economică și a procedat la executarea succesivă a obligațiilor asumate, aspect confirmat inclusiv prin actul de verificare a decontărilor reciproce dintre SRL „Vadalex-Agro” și SRL „Exploder”.

În acest context, Colegiul reține că instituția răspunderii subsidiare nu are un caracter automat și nu poate fi aplicată în toate situațiile în care pasivul debitorului depășește activul disponibil. Aceasta devine incidentă exclusiv în ipoteza în care se probează că starea de insolvabilitate a fost cauzată prin acțiuni culpabile și intenționate ale persoanelor vizate, circumscrise faptelor expres și limitativ prevăzute la art. 248 alin. (1) din lege, iar efectele acestora s-au concretizat în crearea, menținerea ori agravarea stării de insolvabilitate. În lipsa întrunirii cumulative a acestor condiții, atragerea răspunderii juridico-civile este neîntemeiată.

Mai mult, neexecutarea integrală a obligațiilor debitorului față de SRL „Vadalex-Agro” nu poate fi calificată, prin ea însăși, drept o conduită de rea-credință sau drept o manifestare intenționată de orientare a întreprinderii spre incapacitate de plată, cu atât mai mult cu cât debitorul a procedat la executarea parțială a obligațiilor asumate, fapt ce denotă existența unei intenții reale de onorare a acestora, în limitele posibilităților financiare existente.

Colegiul civil apreciază că, pentru existența răspunderii subsidiare a debitorului, urmează să fie întrunite integral condițiile atragerii la răspundere subsidiară, iar în caz contrar, oricât de deranjant şi/sau prejudiciabil nu ar fi comportamentul celui învinovățit, răspunderea subsidiară nu poate surveni, or, răspunderea nu devine automat operantă în toate cazurile când pasivul nu poate fi acoperit, ci doar atunci când se demonstrează că prin acțiunile culpabile şi

intenționate ale membrilor organelor de conducere a fost cauzată starea de insolvabilitate a debitorului. Membrii organelor de conducere a debitorului insolvabil nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit.

Cu referire la temeiul de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, Colegiul civil reține, că potrivit art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității, debitorul este obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) și la art. 10 alin. (2), iar conform alin. (4) al aceluiași articol dacă debitorul nu depune cererea introductivă în cazurile și în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorul debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3).

Inacțiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri prevăzute în art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, are specificul său și anume: - inacțiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariția stării de insolvabilitate, or, anume apariția acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societății să depună cerere introductivă; - nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligațiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității, neavând relevanță suma creanțelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Astfel, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol menționat, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligațiile, apărute după expirarea acestui termen.

După cum a fost constatat din probatoriul cauzei, prima instanță corect a reținut, că prevederile art. 248 alin. (1) lit. h) legea insolvabilității nu sunt aplicabile speței în cauză deoarece în cererea cu privire la atragerea la răspundere subsidiară, administratorul autorizat Cuculescu Corneliu nu a reliefat expres data survenirii temeiurilor indicate în articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2) din Legea insolvabilității, limitându-se doar invocând faptul că potrivit pct. 2.2 a contractelor de cesiune a creanțelor nr. 27-07-19PD/050 și 13-0818PD/50, SRL ”Expolider” urma, până la data de 30 octombrie 2018, să achite către SRL ”Vadalex-Agro” suma de 100 000,00 lei, datorie care nu a fost achitată.

Or, instanța de judecată nu poate să-și bazeze hotărârea sa pe presupunerile reclamatului, care nu sunt confirmate prin mijloace de probă, ci urmează pe fapte cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile și pertinente, iar în acest context corect fiind stabilit faptul că, nu a fost determinat legătura cauzală dintre valoarea masei credale nestinse și faptele ilicite pretins a fi comise de către Morari Cristin, care ar putea fi reținută și pusă la baza atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL ”Expolider” în baza art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul ține să remarce faptul că, instituția răspunderii subsidiare are un caracter limitat, fiind incidentă exclusiv în ceea ce privește suportarea unei părți determinate din pasivul debitorului insolvabil, iar nu a întregului volum al creanțelor validate și rămase nestinse. Această limitare rezultă expres din conținutul normei legale, care nu consacră posibilitatea transferării integrale a pasivului asupra membrilor organelor de conducere.

Cu toate acestea, în prezenta cauză, lichidatorul SRL „Expolider” (în procedură de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu, a formulat o cerere prin care solicită încasarea de la Morari Cristin a sumei totale a creanțelor validate și nestinse, în cuantum de 3.911.731,53 lei, fără a indica temeiurile factuale și juridice care ar justifica o asemenea extindere a răspunderii. Lipsa unei motivări concrete a cerinței formulate este de natură să respinsă exigențele legale privind atragerea răspunderii subsidiare.

În acest context, instanța reține că dispozițiile legale incidente nu conferă solicitantului dreptul de a pretinde achitarea integrală a creanței validate și nestinse de la membrii organelor de conducere, o atare abordare fiind incompatibilă cu principiile fundamentale consacrate de art. 1 alin. (1) din Legea insolvabilității, care statuează în mod expres că scopul legii îl constituie instituirea unui cadru juridic pentru realizarea unei proceduri colective de satisfacere a creanțelor creditorilor, iar nu substituirea debitorului insolvabil cu persoanele din conducerea acestuia.

Prin urmare, având în vedere lipsa temeiului legal și a argumentării necesare pentru extinderea răspunderii în forma solicitată, Colegiul concluzionează că, în speță, nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru antrenarea răspunderii delictuale a membrilor organelor de conducere ai debitorului SRL „Expolider” (în procedură de faliment).

În final, argumentele invocate de către apelant, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate şi elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate şi

apreciate cu respectarea normelor de drept procedural şi susținute de normele de drept material.

Drept urmare, Colegiul reține că apelantul nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării ilegalității hotărârii instanței de fond contestate, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al apelului, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanța de fond.

Deci, având în vedere că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, a verificat și apreciat probele administrate în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă și a emis hotărâre legală, iar argumentele invocate de către apelant sunt declarative, Colegiul civil, ajunge la concluzia de a respinge apelul cu menținerea hotărârii judecătorești contestate.

În conformitate cu art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, art.8 alin.(7), 104-105 din Legea insolvabilității, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,

**D E C I D E :**

Se respinge apelul declarat de lichidatorul S.R.L. ”Expolider”, administratorul autorizat Cuculescu Corneliu.

Se menține hotărârea judecătoriei Soroca, sediul central din 13 mai 2025, emisă la cererea înaintată de lichidatorul S.R.L. ”Expolider” (în proces de faliment), administratorul autorizat Cuculescu Corneliu în contradictoriu cu Morari Cristin privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere S.R.L.”Expolider”.

Decizia este definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele completului,
judecător Stanislav Grosu

Judecători Mariana Sajin

Alina Țihonschi